

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

วิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัย เรื่อง การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยระบบมาตรฐานงานชุมชน กรณีศึกษาบ้านสวนกล้วย หมู่ที่ 17 ตำบลบ้านส้ม อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยระบบมาตรฐานงานชุมชน และผลที่เกิดขึ้นหลังจากได้รับคำรับรองเข้าสู่ระบบมาตรฐานงานชุมชน การศึกษาในครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์ชุมชน โดยเข้าไปศึกษาในชุมชนระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2549

ประชากรที่ศึกษา

หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย ผู้ศึกษาได้เลือกโดยระบุเกณฑ์ของบุคคล และกลุ่มองค์กรที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

1. ทีมนำการพัฒนาของบ้านสวนกล้วย ได้แก่ นายสุวัฒน์ ดาวเรือง นางเขาวภา ชูรักษ์ นางรัตติยา ใจสมุทร นายฤกษ์ชัย ปะหิษา และคณะที่ปรึกษา ได้แก่ นายธีรพันธ์ ขุนบุญจันทร์ นายทวีป ชัยสวัสดิ์ นายแซม คงเรือง
2. ภาควิชาการ พัฒนา ได้แก่ พัฒนาการ เกษตรตำบล สาธารณสุขตำบล กคนเจ้าหน้าที่ป่าไม้ และนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านส้ม นายภราดร ช่อสะอาด นักพัฒนาชุมชนของเทศบาล
3. ผู้นำชุมชน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน กรรมการกลุ่มออมทรัพย์ กรรมการกองทุนหมู่บ้าน กรรมการกลุ่มสตรี กรรมการกลุ่มไม้กวาดดอกหญ้า อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน กรรมการกลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์ป่า และประธานกลุ่มไม้ผล
4. สมาชิกในชุมชน ได้แก่ พี่วรรณี แรงงานชาวพม่า ลุงจิตร พี่เอียด พี่โสภาส พี่ทวีศักดิ์
5. บุคคลจากชุมชนข้างเคียง ได้แก่ ลุงทวีป จากบ้านเหนือคลอง หมู่ที่ 7 ตำบลบ้านส้ม เป็นชุมชนที่มีพื้นที่ติดต่อกัน พี่วาสนา จากบ้านห้วยแก้ว หมู่ที่ 13 ตำบลบ้านส้ม เป็นชุมชนที่มีพื้นที่ไม่ติดต่อกัน และ พี่ประสิทธิ์ บ้านไทรทอง หมู่ที่ 15 ตำบลบ้านส้ม เป็นชุมชนที่

สมัครเข้าสู่ระบบ มชช. ทั้ง 3 คน ที่ผู้ศึกษาสัมภาษณ์เป็นแกนนำในชุมชน ถือได้ว่าเป็นผู้แทนของชุมชน

การเข้าสู่พื้นที่

ผู้ศึกษาประสานงานการเก็บข้อมูล ที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเวียงสระ สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านส้อง และบ้านสวนกล้วย หมู่ที่ 17 ตำบลบ้านส้อง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้วยตนเอง โดยแจ้งวัตถุประสงค์ของการเข้ามาศึกษาปรากฏการณ์ และเก็บข้อมูลในครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แนวการสัมภาษณ์ คำโครงการสนทนากลุ่ม แบบบันทึกการสังเกต
2. แบบบันทึกการสัมภาษณ์
3. สมุดบันทึกข้อมูลจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. เทปบันทึกเสียง
5. กล้องถ่ายภาพ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จากเอกสาร/สิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)
3. การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของชุมชน
4. การสนทนากลุ่ม (Focus group) ใช้กับทีมนำการพัฒนาของชุมชน
5. การจดบันทึกข้อมูลและทำดัชนีข้อมูล และทำข้อสรุปย่อย พร้อมทั้งมีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าจากทีมนำการพัฒนา ภาควิชาการ พัฒนา ประชาชนในชุมชน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การประมวลผลข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงกันเป็นกระบวนการกับการเก็บข้อมูล เมื่อได้วางกรอบแนวคิดไว้แล้วเพื่อเป็นเครื่องมือ นำทางในการเก็บ ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้มาจัดหมวดหมู่ทำดัชนีข้อมูลและทำข้อสรุปย่อย ซึ่งจะเห็นถึงความหลากหลายและสัมพันธ์กับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นเบื้องต้น และจะวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา และการตีความ อธิบายความเป็นเหตุเป็นผลการเชื่อมโยงข้อมูล ทั้งนี้จะใช้แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาช่วยในการอธิบายปรากฏการณ์นั้น ๆ